

VOJNI INVALID

GLASILO UDRUŽENJA

VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE S.H.S.

IZVRŠNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja 1. in 15. v mesecu. — Posamezna številka 1 Din. Naročnina mesečno 2 Din. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica. — Poština plačana v gotovini.

Slabosti invalidskega zakona.

Pred nami leži načrt, ki je že postal invalidski zakon. Odklanjamo ga, saj ta načrt ni bil izdelan z nami, obsega prav malo naših želj in zahtev in hoče zadati vojnim žrtvam trajno nezadovoljstvo in zelo pomanjkljivo zaščito.

Pomoč nam bo nudil saj to že povdarja takoj v prvem odstavku kakor da nismo zaslužili poštene odškodnine katero zahtevamo.

Gotovo, da bo izpuštil marsikaterega izmed nas iz svoje zaščite, saj nihče ne ve, kako se bo prevajalo, ker o tem govorita uvodni člen in sklepna določila zelo neizrazito.

Invalidu se nudi pomoč zdravljenja za ono hibo, ki mu jo je zadala vojska. Reveži, ki ne plačujejo 30 Din davka, in pa njihove revne družine, za katere je seveda dosedaj plačala ako so šli v bolnico tudi občina, ker sami gotovo niso zmožni plačila, bodo odslej dobili v državnih bolnicah zastojno zdravljenje za vse bolezni tudi ako niso iz vojne. Seveda invalid če je še tako pohabljen in vdan vsled tega raznim boleznim, te pravice ne bo imel, še manj pa njegovi svojci, ako je toliko situiran, da mora plačevati nad 30 Din davka, kar je pri naših razmerah prav kmalu dosegljivo.

Ako se hoče učiti bo dobil invalid za to pravico na državne stroške 1 leto, najdalje pa 2 leti, dalje ne pozna invalidski zakon.

S tem bo moral skoro gotovo podaljšati si ono učno dobo, katero priznava naš obrtni zakon in ako bo sam hotel kaj znati, da se bo mogel vzdržati med drugimi obrtniki, seveda na svoje stroške.

Drugače mu pa gotovo ne bo nobena obrtna oblast izdala dovoljenja za samostojno obrt, ker invalidski zakon ne omenja, da sme invalid dobiti samostojno obrt preko vseh omejitev obrtnega reda.

Ako vzamemo na primer naše razmere v Sloveniji, uvidimo, da zakon ne bo dovolj ščitil invalidov obrtnikov glede pridobitve samostojnega obrta. Pri nas je treba kakor znano prestati učno dobo, ki ne sme biti manjša od 2 in ne večja od 4 let.

Vendar pa je že skoro pri vseh obrtnih običajno, da se učenci uče po večini 4 leta, ali vsaj 3 leta.

Invalidom pa invalidski zakon predvideva le 1 leto in se sme podaljšati največ za dve leti?

Vedno opazamo, kako se invalidi pritožujejo proti skrajšanemu učnemu roku, češ, da se ne izuče popolnoma in je po večini v njihovem interesu, da bi mogli prestati učenje kakor je predpisano za dosego kvalifikacije, sicer jih vsi mojstri omalovažujejo.

Ko pa pri nas učenec položi pomočniški izpit, mora biti najmanj še 3 leta pomočnik, predno more postati mojster. Izjeme so le v slučajih, ako se kdo uči v obrtnih šolah, ki ga usposobljajo a prejše samostojno izvrševanje.

Toraj naš bodoči zakon stavlja samo najvišjo učno dobo 2 leti, potem pa izraža pravico zaprositi za samostojni obrt pod pogoji, ki jih predpisujeta zakon in delavska zbornica.

Ne oprošča pa invalidov nič predpisov učne in pomočniške dobe, ki veljajo v posameznih pokrajinah.

Za vstop v državne službe bo še vedno stavljen pogoj, da moraš biti enak drugim, potem imaš šele prednost.

Nerazumljivo je kako to, da se bo temu nasproti prisililo vse občine, samoupravne oblasti in privatna podjetja, da morajo pod kaznijo 1000 do 50.000 Din sprejemati po enega ali več invalidov v službe, kar je seveda čisto pravilno, ako jih bodo pa ravno državni uradi po gorenji določbi lahko odklanjali, kljub temu, da spadajo vojni invalidi prvovrstno v državne službe.

Pri trafikah smo imele vojne žrtve do sedaj absolutno prvenstvo.

Novi zakon pa misli biti v toliko slabši, da se bo novoustanovljenih trafik podeljevalo le 50 odstotkov vojnim žrtvam.

Čisto razumljivo je, da bo bodoči pravilnik k invalidskemu zakonu na ta način tudi prezrl vse zahteve po razpisu trafik, še manj pa, da bi zahteval odvzem istih vsem dosedanjim neinvalidom.

Načrt bodočega invalidskega zakona ne priznava nobenega prvenstva za proste koncesije gostiln, restavracij, kinematografov i. t. d. vojnim žrtvam, kakor je bilo dosedaj celo po obstoječem začasnem invalidskem zakonu. Tudi prvenstvo pri prodaji sreč razredne loterije prezira. Dalje jemlje organizacijam vse procenete od monopola in tobaka.

Prezira prvenstvo vojnih žrtev pri državnih nabavah, dobavah, zakupih kantin in restavracij v državnih zgradbah in bonitet na državnih posestvih. Za vse te izpuščene določbe bo bodoči zakon celo slabši od začasnega.

Iz dohodkov monopola smo si poskušili ustvariti produktivne in druge invalidske zadruge. Po Behmenovem načrtu smo imeli tako lepo predvidene zadruge, ki bi bile v korist vojnim žrtvam pa tudi državi.

V bodočem zakonu se bo odvzela možnost subvencioniranja in podpiranja takih združenj.

Privatne voznje s 50% popustom, to je za polovično ceno so predvidene za vojne invalide trikrat v letu.

Popolnoma prezrte so naše prošnje, naj bi se take voznje dovolile večkrat na leto.

In še hujše. Že pri vsaki ukinitvi smo se zavzemali za naše vdove in sirote, da naj se jim dovoli tudi polovična voznja če že ne tolikokrat kot invalidom, pa vsaj trikrat na leto.

Čudno, kakor so ostala naša takratna prizadevanja zama, tako bo tudi bodoči invalidski zakon popolnoma prezrl privatne voznje za vdove in sirote. In vendar imajo pravico naše vdove in sirote

vsaj toliko ugodnosti pri tem zahtevati, kakor vsi drugi državni upokojenci.

Zelo značilno pa je tudi, da vojnim invalidom načrt predvideva samo trikratne voznje, dočim smo dobili ravno po zadnji odredbi ministra za promet dovoljene štirikratne polovične voznje, ki so danes v veljavi.

Zelo malenkostnega pomena bodo pokojnine.

Vse nastopne pokojnine smo izračunali na mesec.

Invalidi bodo dobivali:

20—40% Din 40.—, 50—70% Din 120.—, 80—100% Din 200.—, nad 100% pa 400 Din; potem pa še kaplari 5%, podnaredniki 15%, naredniki 25% več.

Oficirji: 20—40% Din 150.—, 50 do 70% Din 300.—, 80—100% Din 400.—, nad 100% Din 1000.—.

Višji oficirji: 20—40% Din 250.—, 50—70% Din 400.—, 80—100% Din 500.—, nad 100% Din 1250.—.

Generali: 20—40% Din 400.—, 50 do 70% Din 500.—, 80—100% Din 750.—, nad 100% Din 1500.—.

Vojne vdove dobivajo invalidnino samo, ako so siromašne, drugače pa nič. Priznane so jim pokojnine procentualno z invalidskimi po razmerju otrok. Po našem proračunu bi dobivale toraj siromašne vdove brez dece 100 Din, z 1 otrokom 130 Din, z 2 otrokoma 150 Din, s 3 otroci 170 Din.

Vojne sirote brez starišev: ena sirota 100 Din, ako jih je pa več, pa še za vsako šesto ena šestina te svote.

Najprvo moramo kritizirati krivico, da se vojne vdove vpoštevajo pri pokojnini le, ako so siromašne. To izgleda tako, kakor da bi žrtev onega moža, ki je slučajno zapustil vdovi kako pest zemlje, ne veljala nič. Če že vojne vdove itak skoro drugega ne dobe po zakonu, jim ne more nihče odrekati vsaj skromne odškodnine v nadomestek izgube moža, za katero gotovo trpi vsaka družina.

Kar se tiče višine pokojnin, je predvideval Behmenov načrt edino pravično merilo in sicer dohodke v zlati pariteti. Ako primerjamo, da je dobival pred vojno naš invalid mesečno po 14 K.

Teh 14 K je danes ravno 14krat manj vredno, poleg tega pa je bila krona zamenjana (1 : 4).

Ako vpoštevamo še to zamenjavo, bi moral invalid danes prejemati 40krat toliko.

Primerjajmo kake invalidnine so v drugih državah.

V Ameriki dobiva polni invalid 1200 Dolarjev letno, v Angliji pa po 40 šilingov, v Nemčiji do 675 zlatih mark, poleg tega pa še dodatke, v Italiji pa 4080 lir brez dodatkov.

Čisto pravična je bila postavka Behmenovega načrta, ki je regulirala pokojnine v zlati pariteti.

Pa pogledajmo še drugo.

Naši oficirji dobivajo poleg invalidnin oficirske pokojnine.

Toda v tem pogledu se misli narediti razlika, da bodo bivši avstro-ogrski oficirji dobivali pokojnino po starem avstrijskem zakonu, srbski in črnogorski oficirji pa bodo prevedeni po novem

zakonu o ustroju vojske iz leta 1923 in celo polni in težki invalidi oficirji za en čin višje.

Neumestno je, sedmo leto po ujedinjenju ločiti državljane - brate, ako pomislimo, da imamo vsi enake dolžnosti kot državljani, zato tudi pravice.

Kar se tiče dodatkov invalidom za deco in ženo, bo novi zakon določil tako, da dobi za vsakega otroka eno šestino invalidnine več, istotako za ženo in sicer polni in težki invalidi brezpogojno, drugi pa le ako so siromašni.

To velja le za deco, rojeno pred ali za časa vojne, naša zahteva, ki je čisto umestna, da bi invalid dobival tudi za deco rojeno po vojni ni uslišana.

Omeniti moramo še neki značilni pogoj za vse pokojnine po novem invalidskem zakonu.

Kdor izraža načela proti obstoječi državni formi, se mu odvzame invalidnina.

Kaj takega ne najdemo nikjer drugod, le v našem zakonu. Ravno one, ki so najzaslužnejši za današnji obstoj države, se hoče naslikati kot politično nezanesljive. To bi bila zares lepa vrzel za decimiranje invalidov, drugega ne moremo misliti, ker še nismo opazili invalida, da bi se bavil s tako visokimi državnimi vprašanji. Pač pa bi v političnem metehu invalidu gori omenjeni pasus služil dostikrat za strah.

Zelo značilno so predvidene tudi odkupnine invalidnin, glede katerih ne najdemo v bodčem invalidskem zakonu nobenega merila in določila v kakem obsegu se dajejo.

Mislimo pa vsaj, da se bo oziralo na pristanek dotičnega samega, akoprav bo poprej sam zaprosil za odkupnino.

Udruženju vojnih invalidov bodoči zakon ne bo nudil nikakih poverenj in ugodnosti in ga v zahvalo, da sedem let vodi in tolaži obupane vojne žrtve, niti ne omenja.

Tudi mu ne bo več priznaval pravice pošiljati svojih zastopnikov k nadpreglednim komisijam in drugim komisijam.

Najvažnejšo invalidsko ustanovo — »Narodni fond«, katera je bila prvi pogoj za dobro podlago vsemu vprašanju, bo novi zakon ustanovil jako pomanjkljivo.

Ta ustanova je bila vedno mišljena po zgledu drugih držav na ta način, da se vstvari čisto posebni fond za izvajanje celotnega invalidskega zakona ali pa vsaj po večini.

Na ta način bi se dohodki in izdatki separirali od državnega proračuna in fond bi se izročil samostojni upravi.

Da bi bilo na ta način veliko ugodneje za dotacije, ki jih zahtevajo potrebe vojnih žrtev, ni treba omenjati.

Po bodočem zakonu so sredstva Narodnega fonda določena iz državne dotacije 2 milijonov na 2 ali 3 leta, iz nekkih starih medvojnih fondov, ki so že večini porabljeni, nekaj vojne odškodnine, do katere prečani itak nimamo prava, 3% od razredne loterije, z drugimi zakoni pridobljena sredstva in

kar bo narod prostovoljno žrtvoval. Iz tega fonda se misli plačevati zdravljenje v kolikor ne bo izvršeno v državnih bolnicah, vse obrtno orodje, posojila i. t. d., pogrebne stroške in podpore ter obleko in obutev.

Edino pravilno bi bilo, da se vstvari Narodni fond za vse izdatke po invalidskem zakonu in bi moral iti vanj potem tudi ves invalidski davek.

Mi smo tudi vedno zahtevali, da se v upravo narodnega fonda pokliče nekatere zastopnike iz naroda, potem bo bolj voljan narod kaj žrtvovati prostovoljno v ta fond in pa kar je samo ob sebi umljivo tudi zastopnike invalidskega združenja.

Vsega tega pa po bodočem zakonu ne bo.

Tudi smo hoteli, da bi imel Narodni fond v posameznih pokrajinah svoje podružnice in nam je to istolako predvideval Behmenov načrt. Seveda po bodočem zakonu tudi tega ne bo.

Za najvišje inštanse o presojanju glede zaščite in pokojnine so predvidena vrhovna invalidska sodišča v Beogradu, Sarajevu in Zagrebu.

Mi bomo spadali pod zagrebško vrhovno sodišče.

Ne vemg zakaj, ako bodo odločevala v bodoče glede pokojnin naša okrožna in deželno sodišča, ne bi imeli tudi za ta sodišča nadrejene inštanse pri viš-

jem deželnem sodišču v Ljubljani? — Kenčno moramo omeniti, da bo reduciranjem, ki se seveda po novem zakonu ne prevedejo, dana možnost obnove tekom 6 mesecev na podlagi novih dokazov pri rednih sodiščih.

One predmete, glede katerih pa še ni specialno sodišče v Beogradu izreklo končne odločbe, se pošljejo vsi našim sodiščem, da izrečejo glede redukcij svoje mnenje.

Po naših zasledovanjih je v Sloveniji reduciranih okoli 3500 invalidov.

Ako pogledamo, kako se decimirajo naše vrste s takimi metodami in s smrtjo, se začudimo.

Po prevratu je bilo pri nas okoli 15.000 invalidov, a sedaj jih prejema pokojnino le okoli 9000.

Tudi ni nič čudnega na ta način, ako je minister za socialno politiko predvidel zaščito po novem zakonu okoli 280.000 osebam v državi, dočim jih je še ravno prejšnji Behmenov načrt predvidel okoli 500.000.

Tako se polagoma umetno spravlja s sveta invalidsko vprašanje.

Obeta se nam še slabše, ako pogledamo v pravkar sprejeti invalidski zakon, bomo videli, da se nam ni nadejati v nikakem smislu.

Sedaj smo se borili za zakon, odslej se bo treba boriti za njegovo revizijo.

ki vživajo iz hvaležnosti udobnejše službe.

Pri naših določbah za državno službo invalidov pa se omenja nekaj izraz »le ob enakih pogojih«, čeprav je jasno, da bolnik ali pohabljenec sploh nikdar nima takih pogojev kakor zdrav človek.

Vsled tega izraza se lahko utemeljuje različne zavrnitve.

In to daje izgovore, da se invalidov vse brani.

Zahteva po teoretični podlagi bi se invalidu dostikrat lahko spregledala, posebno ako se ga praktično preizkusi, vendar pa se ga tudi ako ne obstoja tak vzrok, prezira.

Takih slučajev imamo veliko.

Invalid K. iz Mojstrane je prosil že trikrat za mesto sodnega sluga, pa ne more kljub priporočanju dobiti zaželjene službe.

Gotovo je, da vseh onih treh mest niso zasedli invalidi.

Toraj vn kljub zmožnosti ne vživa prednosti.

Drugi invalid je prosil za rečnega mojstra.

On je dober poznavalec take službe, ker je imel priliko že pomagati v tej stroki in služil je pri pionirjih, ki imajo opravka le na rekah.

Toda kljub vsemu temu baje nima pogojev za zvaničnika, ki se za službo na vodi (?) zahtevajo.

Imamo invalide, ki imajo izvršene vse praktične izpite za mesta sodnih in

drugih uradnikov, pa ne morejo dobiti mest. Najbrž jim prav malo manjka do teoretičnih pogojev.

Zato pa se najdejo vzroki, samo, da se jih odklanja.

Pred njimi pa pridejo na vrsto certifikatisti? Saj je tudi prav, treba je priznati vsakemu svoje zasluge in tudi one dosluženih vojakov.

Toda zakaj se iste priznava za bolj kvalificirane in jih celo zakon kot take priznava, med tem, ko invalidom stavljajo vprašanje »ob enakih pogojih«.

Zakaj pa bi invalidi ne vživali popolnega prava certifikatistov?

Saj smo bili eni kot drugi vojaki in so se certifikatisti žrtvovali v težki dolgi službi, mi pa smo postali v enaki službi celo žrtve, vsled česar moramo trpeti celo življenje. Kar pa se teorije tiče, pa je s puškami in bajoneti ne eni ne drugi nismo dobili.

V Nemčiji priznavajo na primer invalidom popolna prava certifikatistov. Tako je bilo tudi v bivši Avstriji glede invalidov podoficirjev.

Konstatiramo toraj, da kljub zakoniti prednosti ne vživamo prvenstva pri naših prošnjah za službe.

Zato bi želeli, da se v bodoče pri sprejemanju v državne službe gleda bolj na vojne invalide in tudi druge vojne žrtve in se jim nudi kolikor mogoče olajšav za vstop, ker se s tem koristi državi sami.

*

Povsod se nas branijo.

Invalidi imamo prednost pred drugimi prosilci za državne službe.

Čisto pametno je, da se invalidu nudi državna služba, ker se mu s tem preskrbi eksistenca in odpade na ta način precej državnih izdatkov za reedukacijo; za pokojnino, ki mu jo po tem ni treba več plačevati i. t. d.

Sicer je pa tudi čisto logično, da ima vojni invalid pred vsemi drugimi pravico zahtevati službo od države, ker je zadobil svojo hibo tudi v službi države.

Iz tega vidika je že takoj po prevratu izdala Narodna vlada za Slovenijo naredbo z dne 20. novembra 1918, Uradni list št. 115/12, po kateri uživa-

službe pisarniških slug, raznašalcev, portirjev i. t. d.

Tudi pri trgovskih in industrijskih podjetjih najdemo opešane uslužbenke, jo invalidi prednost za državne službe. Tako določbo vsebuje tudi začasni invalidski zakon in jo ima tudi pravkar sprejeti stalni invalidski zakon. Iz istega vzroka, ker je invalid zadobil hibo v službi države, je razumljivo, da mora imeti tudi olajšave, da se ga more še naprej zaposliti v državni službi. Vsako privatno podjetje bo na primer iz sočutja poskrbelo, najudobnejše mesto za osebo, ki se ponesreči v njegovi službi. Tako na primer železnica daje svojim invalidom, ki se ponesrečijo na progi,

Zapisnik

javne seje Izvršnega odbora Udruženja vojnih invalidov, ki se je vršila dne 6. novembra ob 18. uri v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani v znak protesta proti invalidskemu zakonu, ki ga je v

načelu glasovala Narodna skupščina dne 6. novembra in da se javnost informira o tem, kaj nam sedanji zakon nudi, kaj smo dosedaj imeli in kakšne da so naše zahteve.

Navzoče so bile sledeče javne korporacije: za Gerentski sosvet ljub. občine gg. Turk in Likozar, za Okrožni urad, za zavarovanje delavcev g. dr. Kuhelj, za Trg. zbornico dr. Ivan Pless, za Gremij trgocev dr. Skaberne, za Zvezo privatnih nameščencev g. Urbančič, za Udruženje rez. oficirjev gg. Kalokira in

Strlehar, za Orjuno g. prof. Prosenc, g. dr. Mrak kot zastopnik velikega župana.

Za Slov. ljudsko stranko g. poslanec ing. Dušan Serbec, za Samošt. dem. stranko g. dr. Rape Stane, za Zvezo Slov. kmet. ljud. g. Bukovec, za Narodno radikalno stranko g. Petrič, za Narodno soc. stranko g. Ambrožič, za Del.

H. de Balsac — I. Tominec:

Sarrasine.

(Nadaljevanje.)

Medtem si je bil Zambinella opomogel in je še enkrat začel komad, ki ga je bil na videz tako samovoljno prekinil; toda pel je slabo in je odklonil v kljub vsem prošnjam, da bi pel kaj drugega. Bilo je prvič, da je pokazal to kapricasto tiranstvo, ki ga pozneje ni napravilo manj slavnega kot njegov talent in njegovo neznansko bogastvo, ki ga je baje imel zahvaliti svojemu glasu in svoji lepoti v enaki meri.

»Ženska je,« je rekel Sarrasine, ki je komaj vedel, kje je; »tu tiči neka skrivna intriga. Kardinal Cocognara vara papež in ves Rim.« Nemudoma je kipar zapustil salon, zbral svoje prijatelje in jih postavil na dvorišču palače v zasedo. Ko se je bil Zambinella zagotovil, da je Sarrasine odšel, je bilo videti, da se je zopet nekoliko umiril.

Musico je blodil po salonih, kot kdo, ki išče sovražnika; opolnoči pa je ostavil družbo. V trenotku, ko je prestopil prag palače, ga je zgrabilo krdelo mož, ki so ga trdno zvezali in ga dvignili na voz, ki ga je bil Sarrasine najel. Zambinella je bil trd od strahu, tičal je v kotu kočije in se ni upal geniti. Videl je strašen obraz umetnika, ki mu je stal nasproti in molčal kot grob. Vožnja je bila kratka. Zambinello je potegnil iz voza Sarrasine in kmalu se je nahajal v mračnem in golem ateljeju. Pevec, ki je bil napol mrtev, je sedel na stolu in si ni upal pogledati kipa žene, v kateri je bil spoznal svoje poteze. Spravil ni na dan nobene besede, a zobje so mu šklepetali; od strahu mu je bilo mraz. Sarrasine je hodil z dolgimi koraki gori in doli. Naenkrat je obstal pred Zambinello.

»Govori resnico!« je rekel z zamolklim, hripavim glasom: »si ženska? Kardinal Cocognara.« Zambinella je padel na kolena in ni odgovoril; spustil je glavo globoko na prsa.

»O, žena si!« je zaklical umetnik ves iz sebe; »kajti celo...«

Dalje ni govoril.

»Ne,« je zopet povzel, »celo tak bi se ne ponižal tako globoko.« »O, ne umorite me!« je vzkliknil v solzah Zambinella; »privolil sem v to samo svojim kolegom na ljubo, da sem vas

varal. Hoteli so imeti nekaj za smeh.« »Za smeh!« je s strašnim glasom zaklical kipar. »Za smeh! Za smeh! Ti si se upal igrati s stratio moža? Ti!« »O, milost!« je prosil Zambinella. »Umoriti bi te moral!« je zaklical Sarrasine in je naglo potegnil meč; »toda,« je s hladno prezirljivostjo nadaljeval, »če povrtam s to ostrino vate, ali najdem tu kako čustvo, ki bi ga moral umoriti, maščevanje, ki bi mu mogel zadostiti? Ti nisi nič. Moža ali ženo bi ubil! Toda...«

Sarrasine se je spačil od gnusa, pri čemer je obrnil glavo v stran. Zagledal je kip. »In to je prevara!« je zaklical.

Zopet se je obrnil proti Zambinelli.

»Žensko srce je bilo zame zatočišče. domovina. Ali imaš sestre, ki so ti podobne? Ne. Toraj umri!... Toda ne, živi moraš. Če te pustim živeti, ali te ne ohranim za nekaj, kar je hujše kot smrt? Ne tožim za svojo krvjo in ne za svoje življenje, le za svojo bodočnost in za svojo srčno srečo. Tvoja slabotna roka mi je zdrobila srce. Kako upanje bi ti moral vzeti za vse one, ki si jih zdrobil? Ponižal si me do sebe. Ljubiti, ljubljati biti! To so za naprej prazne besede brez smisla zame, kot so zate. Vedno bom mislil na to žensko, ki je ni, če bom videl resnično.« Pokazal je z obupno kretnjo na kip.

»Vedno bom nosil v spominu nebeško harpijo, ki bo zabadala svoje kremplje v moja moška čustva in risala vse žene z znakom nepopolnosti. Nestvor! Ti stvar, ki ne more roditi nič živega, ti si umorila zame vse žene na svetu.« Sarrasine je sedel oploščenemu pevca nasproti. Dve debeli solzi sta mu pritekli iz vročega očesa, se pocedile po moških licih in pali na tla; dve solzi gnjeva, dve grenki, žgoči solzi.

»Nobene ljubezni več! Za vsako veselje, za vsako človeško čustvo sem umrl.« Pri teh besedah je zagrabil za kladivo in ga s tako divjo silo zagnal proti kipu, da ga ni zadel. Mislil je, da je uničil spomenik svoje blaznosti, in je zopet zagrabil za meč, ga zavihtel in hotel pevca umoriti. Zambinella je zakričal, da je šlo skozi ušesa. Tu so planili notri trije možje in nenadoma se je zgrudil na tla kipar, trikrat z mečem preboden.

»Od kardinala Cocognara,« je rekel bravo. »Pobožno delo, ki je kristjanu v čast,« je odgovoril Francoz in umrl.

Mračni sli so povedali Zambinelli, kako je nemiren njegov zaščitnik, ki čaka nanj pri vratih

v zaprtem vozu, da bi ga odpeljal s seboj, čim ga oproste.

»Toda,« me je vprašala gospa Rochefide, »kakšna zveza obstoji med to zgodbo in starim možicem, ki sva ga videla pri Lautyjevih?« »Milostljiva, kardinal Cicognara se je polastil Zambinellinega kipa in ga dal izklesati iz marmorja; sedaj se nahaja v muzeju Albani. Tam ga je zopet našla rodbina Lauty leta 1791 in je prosila Viena, da ga kopira. Portret, ki vam je pokazal Zambinello v starosti dvajsetih let, ko ste ga bili trenotek prej videli kot stoletnika, je služil potem kot predloga Girodetovemu »Endy mionu«; lahko ste videli, da je Adonis isti tip.« »Toda oni ali ona Zambinella?« »Ne utegne biti nihče drug kot Marianin stari stric. Sedaj boste razumeli, kakšen interes mora imeti gospa Lautyjeva na tem, da zakriva, od kod je premoženje, ki...« »Dovolj!« je prekinila z zapovedujočo kretnjo.

Za trenotek sva ostala v globokem molku.

»In?« je slednjič vprašala. »Oh!« je zaklicala. Vstala in je hodila z dolgimi koraki gori in doli.

Potem me je pogledala in govorila z glasom, ki je zvenel izpremenjeno: »Za dolgo časa ste mi zagnusili življenje in ljubezen. Ali nimajo vsa človeška čustva skoraj brez izjeme istega konca: strašno razočaranje? Če smo matere, nas umore otroci s svojim slabim življenjem in s svojo hladnostjo. Če smo soproge, nas izdajo. Če smo ljubeče žene, nas zapuste, zavržejo. Prijateljstvo! Ali je prijateljstvo? Jutri bi šla v samostan, če bi ne imela moči, sredi viharjev življenja ostati nepristopna kot skala. Če je prihodnost kristijanov prav tako le prevara, bo vsaj šele po smrti uničena. Pustite me samo!«

»Oj!« sem zaklical, »vi pač znate kaznovati.«

»Ali nimam prav!«

»Da,« sem odgovoril in zbral ves svoj pogum; »ko sem vam sedaj povedal to zgodbo, ki je v Italiji dovolj znana, vam moram dati velik pojem o napredku moderne civilizacije: takih nesrečnih bitij ne delajo več v Italiji.«

»Paris,« je odgovorila, »je zelo gostoljuben kraj! Vse sprejme; sramotna imetja prav tako kakor krvava. Zločin in sramota se smeta sem zateči; le čednost nima oltarjev. Toda čiste duše imajo svoje zavetje v nebesih. Nihče me ne bo spoznal! To naj bo moj ponos.«

Markiza je ostala v globokem premišljevanju.

KONEC.

stranko g. Sedej in za Soc. stranko Jug. dr. Likar. Zbran je bil tudi celokupni odbor Zveze slov. vojakov, Izvršnega odbora in podružnice U. V. I. Ljubljana.

Galerija in stranski hodniki dvorane so bili nabito polni invalidov, vdov in drugega občinstva. Seji so prisostvovali tudi poročevalci skoraj vseh v Ljubljani izhajajočih časopisov.

Predsednik Štefe otvoril ob 18 in en četrt javno sejo. Pozdravi zastopnika vel. župana dr. Mraka, Gerentski sosvet in vse ostale zastopnike preje omenjenih korporacij. Današnja javna seja ima namen pojasniti javnosti, kakšen da je novo sprejeti invalidski zakon in kakšne določbe da vsebuje. Hoče podati sliko, kaj so invalidi in vdove dosedaj prejeli, kaj nudi novi zakon in kaj invalidi zahtevajo. Iz tega poročila bi mogel vsak objektivno sodeči človek posneti, da so naše zahteve upravičene in da naši protesti niso neumestni. Prosi tov. Tomca, da poda svoj referat.

Tovariš Tome izvaja: Prvo poglavje novega zakona je sprejeto tudi v podrobni debati. Apeliramo na javnost, da nas moralno podpre, da v zadnjem momentu izvojimo to, kar se še doseči da. Omenja vse korake, ki jih je udruženje podvzelo za doseg čimboljšega zakona, ki bi odgovarjal zahtevam vojnih žrtev. Pokojnine nam še vedno izplačujejo po starih invalidskih zakonih. Te so tako malenkostne, da uiso z današnjimi prilikami v nikakem razmerju. Pa še te borne pokojnine se redno ne izplačuje vsled raznih ukrepov oblasti, ki so običajno vojnim žrtvam samo v škodo. Darila, ki jih zakon predvideva še z bog vednega nedostajanja kredita ne dajejo. Nadpregledi se ne redno. V splošnem se zakon ne izvaja, ker ni za invalide nikdar potrebnih sredstev na razpolago. Radi teh razmer smo vedno zahtevali nujnost našega zakona. Toda imeli smo vedno to nesrečo, da je vsaka vlada, ki je imela na programu naš zakon, vedno padla, predno je uresničila namero. Sedanji osnutek je že 16., zakon pa je sedaj že četrti pred skupščino. Po detajlnem razlaganju nekaterih, za invalide posebno važnih členov, je prišel do konstatcije, da je sedanji zakon slabši od vseh dosedanjih osnutkov, ker jemlje voj. žrtvam še to, kar so dosedaj imeli. Rok za učenje invalidov je prekratko določen. To bo imelo za posledico, da bodo invalidi še težje dobili nameščenja kot pomočniki. Država nalaga občinam in privatnim podjetjem obveznost, da sprejmejo gotovo število invalidov v službo. Zakaj si ona ne vzame te dolžnosti, ko je prva v to poklicana. Dosedaj smo imeli izključno pravico do vseh trafik. Sedaj nam dajejo to pravico samo do 50 odstotkov novoustaljenih trafik. Prvenstveno pravico do koncesij so nam tudi omejili. Ne priznava naših strokovnih zadrug, kar so prvotni načrti predvidevali. Bilo bi invalidom v veliko korist, da si osnujejo v samopomoč produktivne in zdravstvene zadruge. Posameznikom kot celoti bi bilo mnogo pomagano z dobro razvitim zadrugarstvom. Štirikratne polovične vožnje so nam znižali na trikratno in jo dali samo invalidom. Pokojnine so sicer nekoliko zvišali, toda ne v taki meri kot so bile naše zahteve, to je 72 zlatih dinarjev za 20 odstotkov nesposobnosti in za vsakih nadaljnjih 10 odstotkov nesposobnosti 10 odstotkov osnovne pokojnine več. Pokojnine so omejene pri vdovah samo na siromašne. Zopet soglasna omejitev Din 30.— neposrednega davka. Moštvo sicer ni deljeno na Srbske in Črnogorske invalide ter prečane, je pa velika razlika med bivšimi srbskimi in avstrijskimi oficirji invalidi in to rez. kot aktivnimi. (»Sramota« to je treba si zapomniti za bodoče vojne.) Udruženje, ki se je sedem let borilo za pravično rešitev invalidskega problema in storilo toliko koristnega za vojne žrtve, nočejo priznati. Nehvaležnost je plačilo sveta, velja tudi tu. Narodni fond, ki bo dajal razne pomoči in katerega se bodo stekali prispevki naroda, so si invalidi drugače zamislili. Po osnutku pa bo to prav mal aparat, v katerem bodo odločali samo državni uradniki, ki bodo podrejeni ministru. (Medklici: Dispozicijski fond za volitve.) Predvidene dotacije za ta fond so tako malenkostne, da je vprašanje, če bo mogel sploh kaj nuditi. Minister bo uporabljal fond po svoji mili volji. Po

zakonu o proračunskih dvanajstinah v l. 1923 je bilo v Sloveniji nad 4000 invalidov reduciranih. Do 75 odstotkov teh je po krivici izgubilo pokojnino, med temi popolni slepci in amputiranci. Novi zakon bo to popravil, toda samo pogojno. Če ne bo skupščina sprejela v zakon naših glavnih zahtev ne bomo smatrali zakon kot naš. Zato apeliramo na vse, da so v zadnjem trenutku solidarni z nami.

Nato je govoril g. major Colarič za Zvezo slov. vojakov. Tudi on hoče v imenu njegove organizacije izreči par besedi in korist vojnim žrtvam. Na našem obnem zboru, kjer je bilo nad 10.000 borcev, je vsa ta ogromna masa odločno zahtevala, da se invalidsko vprašanje čimprej reši tako, da bodo vojne žrtve z njim zadostno preskrbljene. Trpke besede mi silijo na jezik, toda ne morem in ne smem vsega izreči, kar leži na srcu, da mi ne bodo rekli, da uganjam demagogijo. Sedem dolgih let so morale vojne žrtve čakati kot Lazar ob strani. Tako si nismo predstavljali našega ujedinjenja. Mislili smo, da nam bo naša ujedinjena domovina dobra mati, toda vedno nam dajo čutili, da smo se borili pod Avstrijo. Toda povedati jim moramo z vsem poudarkom, da so se naši fantje in možje borili na Soški fronti in da so tam postali invalidi. Kje je bila Ljubljana, kje Slovenija in kje Dalmacija, da niso naši ljudje branili narodne meje. Vsi so odlagali in oklevali z invalidskim zakonom, toda veseli nas, da je naš višji glavar Nj. Vel. naš kralj (burni aplavs in živjoklici) vedno tako odločno ščitil invalide in se tako toplo zanimal za njih težnje. Predlagam iz tega mesta, da se mu pošlje brzojavna zahvala in prosi, da še nadalje podpira invalide, da bodo njih zahteve tudi uzaknjene. (Prečita se brzojavka, ki jo vsi živahno pozdravljajo.) Prosim in naročamo tudi našim poslanecem, da tudi oni storijo svojo dolžnost in da se odločno zavzamejo za pravično in zadovoljno rešitev invalidskega zakona. Posledice dosedanje slabe preskrbe vojnih žrtev se opažajo. Njih dade se vdaja nemoralnemu življenju, ker je v to prisiljena. V ilustracijo omenja par slučajeve iz Ljubljane. Med tem se pa trati z denarjem tam kjer je zločin. Naj se to odpravi in lahko bo dati invalidom toliko, da bodo zadovoljni. Če pa to nočejo odpraviti, tedaj pa nasvetujemo ministru za soc. politiko, da naj ves invalidski davek, ki ga plača Slovenija, pusti tu in bomo sami rešili invalidsko vprašanje (burno odobravanje).

V imenu ljubljanske občine govori g. regent Turk. Povdarjal je, da je tudi občina zainteresirana na tem, da so invalidi zadostno preskrbljeni. Ljubljana je z nami. Zeli iz srca, da bi današnja javna seja imela tisti uspeh, ki si ga želimo. Kot veljajo za nas svetopisemske besede: »Daj kralju, kar je kraljevega,« tako rečemo mi onim gospodom, ki odločajo, »daj invalidu, kar je invalidovega.« (Živahno pritrdjevanje.)

V imenu Jugoslovanskega kluba je nato govoril poslanec g. inž. Dušan Serenec. Vlada ima svoj načrt, opozicija pa se bori za takozvani Davidovičev načrt, ki ga je istoimenska vlada izdelala sporazumno z invalidskimi prestavniki. HSS, ki je prvotno dala proti sedanjemu zakonu odvojeno mišljenje, je to sedaj, ko je v vladi umaknila. Če bi kritiziral zakon iz moralnega, vojaškega in finančnega stališča, bi predleč začel. Nekaj pa je, česar ne more mirno preiti, to je, da ustvarja ta zakon državljane dvojne vrste. Ne odrekamo zaslug srbskim oficirjem. Toda naj se jim da nagrada iz milijardne odškodnine, ki jo je Nemčija plačala Srbiji za njene krvne žrtve. Vladi je večina zasigurana. Z dnem, ko bo zakon sprejet, bo Jug. klub začel boj za revizijo.

G. dr. Pless je v kratkem in jedrnatem govoru izjavil v imenu Trgovske in obrtne zbornice, da spremlja zbornica s simpatijami naš boj. Dosledno svojemu programu zahteva, da se likvidira vse stare stvari in to tudi one, ki so za državo pasivne. Med te njene zahteve spada tudi invalidsko vprašanje. Navaja tudi, da je Slovenij v dveh mesecih to je v avgustu in septembru plačala nad 3.000.000 invalidskega davka, kar gotovo z lahka krije vse izdatke za naše vojne žrtve v Sloveniji. Zbornica nas bo vedno podpirala v naših upravičenih

zahtevah in misli, da zato ni potrebna formalna garancija.

Gospod dr. Stane Rape je v imenu SDS izjavil, da smatra njegova stranka naše zahteve za svoje zahteve. Pozna našo bol in naše težnje, zato je odveč povdarjati, da so z nami solidarni.

S tem je bil vrsta govornikov izčrpana. Expresidijo je bila na to predlagana sledeča resolucija:

RESOLUCIJA.

Invalidi Slovenije in podpisane korporacije, zbrane na javni seji Udruženja vojnih invalidov kraljevine SHS v sejni dvorani magistrata ljubljanskega, so solidarne v borbi za pravičen, moderen in socijalen invalidski zakon, ki mora biti za vse vojne žrtve kraljevine SHS enakopraven. Pridružujejo se zahtevam po spremembi vladnega projekta v smislu predlogov Sred. odbora Udruženja voj. invalidov v Beogradu. Ne obsodite z nesocijalnim zakonom vojnih žrtev v drugič na smrt. Zatorej caveant consules.

Vsi navzoči zastopniki so se izjavili

za resolucijo. Spontano izražena solidarnost vse javnosti z vojnimi žrtvami nam je v pobudo in uteho, odločujočim faktorjem pa v memento, da naj računajo s činjenico, da je vsa javnost z nami. Ob pol dvajseti uri je zaključil dobro uspešno javno sejo.

Predsednik Štefe se je nato zahvalil vsem zastopnikom za njih udeležbo in za njih govore.

Pozdravna brzojavka.

Kabinetna pisarna Njeg. Veličanstva Kralja Aleksandra!

Invalidi Slovenije in podpisane korporacije, zbrane na javni seji 6. novembra v sejni dvorani ljubljanskega magistrata, izražajo svojemu Kralju in najvišjemu protektorju vojnih žrtev največjo zahvalnost za dosedanje skrb po najboljši rešitvi invalidskega zakona. Obenem naprošajo Vaše Veličanstvo, da blagovoli še nadalje podpirati zahteve vojnih žrtev v smislu predlogov Sred. odbora invalidov v Beogradu.

Nainovejše vesti o zakonu.

Naš poročevalec nam naznanja, da so v načrt invalidskega zakona sprejete nekatere spremembe.

Invalidnino bodo prejeli tudi državni uslužbenici.

Vendar pa ostane glede višine invalidnin in pokojnin pri starih postavkah, ker finančni minister ne more dovoliti povišanja.

Prečanski oficirji bodo dobivali neke dnevnice, ki naj bi ublažile razliko med srbskimi in črnogorskimi oficirji. Vrhovna invalidska sodišča pa bodo v Beogradu, Sarajevu in Zagrebu.

Drugi važnih izprememb do sedaj nimamo beležiti.

Ali najvažnejše je dejstvo, da je rešeno invalidsko vprašanje. Rešeno namreč po mnenju vlade in parlamenta in

vseh onih, ki so glasovali in ki so tako ali drugače pripomogli k sprejetju invalidskega zakona, ki je bil sprejet v petek dne 13. novembra entisočdesetpetindvajsetega po Kristu in po enajst letih od začetka obrata tovarne invalidov in po sedmih letih od postanka države Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Dan 13. novembra 1925 za roditelje in vzgojitelje invalidskega zakona rešitev invalidskega vprašanja. Za nas vojne žrtve pa dan začetka nove in še večje krize invalidskega vprašanja.

Zakaj to je dan začetka novega boja za revizijo invalidskega zakona. Da smo praznoverni bi rekli: Petek je črni dan, naš novi črni petek. V petek sta nas vojne žrtve po sedmih letih nevolje in bede, bičanja, zasmehovanja in preziranja — križali.

Kaj je s prostovoljci?

Med invalidi v prečanskih krajih so nekateri tovariši, kateri so šli za časa vojske prostovoljno k vojakom, po večini k takzvanim mladostrelcem ali — prostovoljnim strelcem.

Kdor se spominja položaja neposredno po začetku vojne, mora priznati, da so bili vsi dotični ljudje kratkomalo prisiljeni vstopiti prostovoljno ko vojakom.

Po šolah so pridigovali nezrelim mlečozobnim mladeničem, kako koristno bo za nje, ako gredo k vojakom; po tovarniških delavnicah so jim enako obljubovali zlate gradove.

Fantiči so eden drugega priporočali pri polku tako, da se je pričelo postopati celo na ta način, da so poedince z žandarmerijo tirali notri. Vsem so obljubovali, da bodo vršili samo službo v zaledju in da bodo lepo avanzirali.

Pojmljivo je, kako so se fantiči radi otesli šolskih knjig, vajenci zapustili zaduhle delavnice in postali so takoj možje, kadili cigarete in prejeli plačo.

Saj so jim tudi obljubili, da jim bo vojaška doba všteta v šolo, v učenje in njihov položaj bo rožnat.

Tako so delali z nerazsodno mladino. Starejši s šli zopet sami notri zato, da so se ognili pozivu, ker so se na ta način med mlajšimi skrivali pred fronto.

Kljub temu je bilo vseh takih prostovoljcev bore malo.

Najprvo so tvorili v vseh deželah strelske polke, pozneje so jih pa tudi porazdelili drugim edinicam. Slučaj je

hotel, da je bil tudi kdo izmed teh prostovoljcev ranjen. Danes je invalid.

Nov zakon pa izključuje vse take ljudi od zaštite in jih tudi ni poznal začasni invalidski zakon. — In vendar dotični niso popolnoma nič krivi za to, da so služili. Oni so bili žrtve takratnih razmer, ki so ljudi direktno tirale v boj, toda v boj za obstanek, ne pa v kako patriotično akcijo.

Ali je danes prav, da se pripušča brez vsake pomoči take pohabljenice, ki so posebne vrste žrtve?

Oni niso prav nič zakrivali. Zato mislimo, da bi bila samaritanska dolžnost brigati se tudi za take.

Pa če so smatrani kot prostovoljci, ali morajo zato poginiti? Invalidsko vprašanje je nekako internacionalno vprašanje, akcija za invalide za nadomestek Rudečega križa, ki je nučil med vojno vsakemu pomoč bodisi prijatelju ali neprijatelju.

Ako se že mora prostovoljca kaznovati, se mu odreče kvečjemu pokojnina in druge pomoči, toda zdravstvo in protetni pripomočki bi se mu ne smeli odvzeti.

Naši bratje v Italiji so se vsi borili proti Italijanom in so še danes neprijateljsko podjarmljeni. Toda dobro vemo, da se ne dela v tem pogledu zaštite invalidov nobene razlike, ker velja za vse eden in isti jakon.

Več sočustvovanja bi pa pričakovali pri nas, nimamo povoda iskati manjvrednih nasprotnikov.

POLITIČNE BELEŽKE

Barbarska nasilja Italijanov nad Slovenci. Fašisti divjajo po celi Italiji. V noči od 5. do 6. novembra t. l. so živeli naši primorski bratje novo fašistovsko nasilje. Italijanski listi so namreč prinesli vest o nameravanem atentatu na Mussolinija. Zaprli so res nekega socialističnega poslanca in enega generala, ki sta baje pripravljala napad na fašistovskega glavarja. To je pa dalo fašistom povod, da so širom cele Italije

uprizorili velikanske demonstracije. Po vseh mestih so oboroženi fašisti pustošili in razbijali imovine njim nasprotnih organizacij. Spravili so se predvsem nad socialiste, komuniste in prostozidarje, katere tudi smatrajo za nevarne nasprotnike. Razbijali so tiskarne, pohoštvo pa so zmetali na ulico in ga zažgali.

Strašno so divjali fašisti v Trstu. Najprej so prostozidarjem razdejali njihove prostore, vso opravo in knjige pa za-

žgali. Nato so pa vdrl v slovensko tiskarno, kjer se tiska tržaški slovenski dnevnik »Edinost«. Iz uredniških prostorov so vso opravo, knjige, rokopise in arhiv zmetali na cesto, polili z bencinom in zažgali. V tiskarni so razbili vse stroje. Uredniki so se komaj rešili. Policije ni bilo nikjer. Šele ko so divjaki odšli, so prišli gasilci in policija. Povzročili so temu slovenskemu podjetju 1 milijon lir škode. — Umljivo je, da so ta divjaška nasilja vzbudila po celi naši državi veliko ogorčenje. Ko so prišle prve vesti o napadu v Ljubljano, se je na ulicah zbralo mnogo ljudstva, ki so glasno dajali duška svojemu ogorčenju nad nečutenim barbarizmom Italijanov. Bati se je bilo, da bodo demonstranti napadli laški konzulat, zato ga je policija skrbno zastražila. V nedeljo so se v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu vršila velika protestna zborovanja proti Italijanom, ki so pokazala, da rojaki onkraj meje niso osamljeni, ampak da z njimi sočustvuje ves jugoslovanski rod, ki jih ne bo pozabil, dokler se tudi oni z nami ne združijo pod streho ene hiše.

Rusija in Češka. Ruska vlada je opo-

zorila češko vlado, da smatra za potrebno, da Češka Rusijo tudi pravno prizna, ker se drugače ne dajo dovolj varovati ruski trgovski interesi na Češkem. Če Čehi Rusije ne bi v doglednem času priznali, bo Rusija odpovedala svoja industrijska naročila na Češkem.

Italijanska vlada preganja opozicijo. Vsled baje nameravanega napada na Mussolinija je tudi vlada pričela brezobzirno preganjati opozicijske stranke. Ustavljenih je mnogo socialističnih listov, razpuščena so vsa socialistična društva in mnogo voditeljev so zaprli. Nič boljše se ne godi prostozidarjem. Po celi državi se je izvršilo nebroj hišnih preiskav, ki pa niso imele nikakega uspeha. Sumi se, da si je »napad Mussolini sam pripravil, da najde s tem nov povod za preganjanje nasprotnikov.

Japonska se oborožuje. Japonski minister za vojno in mornarico zahteva 32 milijonov jenov za zgradbo novih ladij. Finančni minister je to zahtevo odklonil, kljub temu pa je verjetno, da bo prišlo do kompromisa. (Jen je približno pol dolarja ali približno 25—26 Din).

Uradni del.

Razpisana mesta. Pri okrajnem sodišču v Vranskem, ali drugod vsled izpraznitve je zasesti mesto pisarniškega upadnika III. kategorije. Pravilno opremljene prošnje je vlagati do 1. decembra t. l. na predsedstvo okrožnega sodišča v Celju.

Pri okrajnem sodišču je razpisano mesto pisarniškega zvanika (oficijanta) ali pomočnika. Prošnje, opremljene s prilogami se vlagajo do 26. novembra t. l. na predsedstvo deželnega sodišča v Ljubljani. Več v Uradnem listu.

Okrajno sodišče v Sevnici razpisuje mesto pisarniškega pomočnika (zvanika). Pravilno opremljene prošnje je vlagati do 1. decembra t. l. na Predsedstvo okrožnega sodišča v Celju.

Pri okrajnem sodišču v Ormožu se odda mesto sodnega sluge. Prošnje je vlagati do 25. novembra t. l. na Predsedstvo okrožnega sodišča v Mariboru.

Iščeta se sledeča invalida, ki imata pri izvršnem odboru v Ljubljani pozivnice radi redukcije:

1. Vagaj Ivan, ali Vagan iz Studencev pri Mariboru.

2. Reš Filip iz Studencev pri Mariboru, Aleksandrova cesta 26.

Kdor bi kaj vedel o njih naj javi izvršnemu odboru v Ljubljani.

Pri vlogah na sodišču. Okrajno sodišče v Mariboru nam pošilja obvestilo, da naj se pri vseh prošnjah v zadevi pokojnin navaja poleg natančnih naslovov tudi rojstna leta in pristojne občine prosilcev.

V posameznih krajih se nahaja po več oseb enega in istega imena tako, da se ne ve kdo je prosilec.

Tudi se pogosto dogaja, da se kdo preseli iz kraja v kraj, pa se ne more dognati, da ni identičen s prosilcem enakega imena v istem kraju, ali pa se ne more vedeti, da je prosilec pod drugim naslovom vsled preselitve identičen z osebo, kakor je njen stari naslov zabeležen v registru. N. pr. I. I. iz Ptuja se preseli v Moškanjce in se podpisuje z novim naslovom v Moškanjcih.

Težko je ugotoviti, če je to tisti, ki je zabeležen pod naslovom iz Ptuja. Zato naj prosilci pri vseh prošnjah na sodišča, pa tudi na druge urade navajajo natančne prejšnje in poznejše naslove, rojstna leta in pristojnost.

Na ta način se prihrani uradom mnogo truda, iskanja in je prošnja gotovo tudi prej rešena.

Trafike. Vojni invalidi in vdove se opozarjajo, da se takoj oddajo sledeče trafike: Daljna vas št. 14 obč. Rudnik,

Društvena ul. 61 Novi Vodmat, Žibertova ul. 23 Sp. Šiška, Kongresni trg 3 in poleg pokopališča pri Sv. Križu.

Reflektanti, ki razpolagajo z lokalom in primernim kapitalom naj se takoj javijo v pisarni UVI, podpužnica Ljubljana.

Službe: Pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani je razpisano mesto pisarniškega oficijanta-zvanika.

Prošnje je vlagati do 15. decembra t. l. pri predsedstvu višjega deželnega sodišča v Ljubljani.

Mesto pisarniškega pomočnika (zvanika) je razpisano pri okrajnem sodišču v Sevnici.

Prošnje je vlagati na Predsedstvo okrožnega sodišča v Celju do 1. decembra 1925.

Razpisano je mesto sodnega sluge pri okrajnem sodišču v Sošanju.

Prošnje je vlagati do 15. decembra 1925 na predsedstvo okrožnega sodišča v Celju.

Vse prošnje je treba kolekovati za 5 in 20 Din in priloge, v kolikor niso že več kolekovane po 2 Din. Natančnejši razpis je v Uradnem listu 103.

Šikane pri voznjah. Ker se baje dogaja, da nekateri sprevodniki in revizorji šikanirajo naše člane pri vožnji na železnici češ, da niso upravičeni, opozarjamo, da naj pokaže vsak član odredbo, ki jo ima tiskano na koncu teksta uverenja. Člansko knjižico mora imeti vsak invalid vedno pri sebi, bodisi pri vožnji na uradni poziv, ali pri vatni polovični vožnji. Članske knjižice ni treba nikomur nikoli izročiti, pač pa ima organ pravico izpisati si številko članske knjižice.

Ako se bo komu neopravičeno delala šikana, naj se pritoži na postaji, kjer mu mora prometni uradnik predložiti na zahtevo knjigo za pritožbo. Za ta slučaj naj se zapomni številko voza, ako ne more zvedeti za ime dotičnega organa. Čujemo, da se dogajajo na dolenski železnici od Novega mesta do Karlovca nepotrebne šikane invalidov.

Reduciranci, ki se smatrajo kot prostovoljci avstrijske vojske, naj javijo svoje naslove izvršnemu odboru, da bo mo ugotovili njih število.

Pazite pri izdajanju uverenj. Podružnice naj pri izdajanju uverenj za vožnje pazijo na točnost, ker ima železniška direkcija spisek vseh upravičencev.

Nihče ne sme izdati uverenja vojni vdovi, ker iste žalibog do danes po zanu nimajo te pravice.

Tudi naj pazijo, da ne bo kdo dobil po dve ali več uverenj. V tem oziru odgovarjajo podružnični funkcionarji.

Zadružni vestnik.

Zadružni deleži. Oni tovariši, ki so dobili račune in položnice se opozarjajo, da naj takoj vplačajo deleže. — Delež po 50 Din se plača po pravilih lahko v dveh obrokih in sicer polovica takoj, druga polovica pa v šestih mesecih.

Pravila zadruga so dotiskana. V kratkem se jih bo razposlalo podruž-

nicam U. V. I. po nekaj izvodov. Podružnice imajo tudi navodila glede zadruge, zato naj se člani obračajo na nje za informacije.

Pričetek poslovanja. Zadružni odbor je pripravil vse predpogoje za redno poslovanje hranilne in posojilne zadruge. Garancija je podana, zato pričakujemo, da bodo tovariši in tovari-

šice svoje denarne vloge in ves denarni promet vršili potom naše zadruge »Vzajemna pomoč«. Vsakovrstne tiskovine za pristop in posojilne prošnje so

v zalogi. Uradne ure so vsak ponedeljek, sredo in soboto dopoldne v Šentpeterski vojašnici, soba št. 49.

Naše gibanje.

Protestni shod v Celju.

Preteklo nedeljo dne 8. novembra t. l. se je vršil v veliki dvorani celjskega narodnega doma protestni shod radi nameravanega sprejetja nepovoljnega invalidskega zakona.

Protestni shod je sklicala naša podružnica v Celju ter povabila nanj vse domače korporacije. Kljub zelo deževnemu vremenu se je odzvalo precejšnje število invalidov in vdov, pa tudi zastopnikov korporacij.

Ob 10. uri je tov. Finžgar otvoril protestni shod, s kratko obrazložitvijo namena. Predstavil je govornike, od katerih je dobil prvi besedo predsednik izvršnega odbora tov. Štefe iz Ljubljane.

Govoril je o borbi naše organizacije ekom let in zadržavanju vlade napram. Kot drugi govornik je nastopil tov. Tomc, ki je izčrpno poročal o detaljih bodočega zakona in z drastičnimi primeri našega položaja orisal vse nedostatke.

Za njim je govoril zastopnik Zveze vojakov iz Ljubljane tov. Matitič, ki je krasno naslikajoč bivšega slovenskega vojaka Janeza v fronti kot Doberdobskega junaka, ki je branil svojo domačo grudo pred grabežljivim tujcem, oživil misli poslušalcev. V imenu zveze se je pridružil protestu, rekoč, da vsi tovariši borci stojimo enotno za pravice žrtev, ki so zaslužile dostojne oskrbe.

Nato je izrazil popolno soglasje z akcijo invalidske organizacije za upravičene pravice in zahteve v imenu socialistične stranke v Celju njen odposlanec.

Zelo lepo je izrazil v imenu mestne občine župan g. dr. Hrašovec simpatije in želje v invalidskem vprašanju. Ako prav je že skoro prepozno, ker je vprašanje že takorekoč odločeno, je treba vendar dvigniti glasove, da se prej ali slej popravi.

Občani in vsi, ki se počutijo v toliko srečnejši, da so zdravi, hočejo v vsakem oziru nuditi pomoč vojnim žrtvam.

Končno je bila prečitana resolucija izvršnega odbora, ki jo protestni shod popolnoma sprejme in jo hoče odposlati v Beograd. Obenem pa so se poslale tudi brzojavke vladi, skupščini in parlamentarnim klubom.

Protestni shod je potekel popolnoma dostojno, mirno in častno.

Podružnica v Ljubljani še enkrat opozarja svoje člane in članice, da pridejo po nove članske izkaznice ter plačajo zapadlo članarino. Kdor tega do konca decembra t. l. ne uredi, se ga

bode moralo čptati iz Udruženja, ker tako predvidevajo pravila.

Tovariši, tovarišice, članarina je tako minimalna, da zamore plačati vsak, ako se zaveda svoje dolžnosti in ako hoče biti deležen ugodnosti, ki jih nud organizacija svojim rednim članom in članicam. Že danes opozarjamo, da pri ugodnostih, ki jih bode podružnica nudila, nerednih članov in članic ne bo upoštevala.

Zahvala. Podružnica v Ljubljani izreka najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so posetili njeno prireditev v Liti. Hvala tudi Sokolskemu društvu, ki je dalo dvorano na razpolago, zlasti pa gospodični Borštnerjevi za njen trud in požrtvovalnost. Posebno zahvalo izrekamo celokupnemu Dramatičnemu odseku UVI, ki je v polni meri izvpil svojo nalogo in se zavedal, da je od njega odvisna cela prireditev. Hvala vsem za trud in požrtvovalnost za uboge vojne žrtve.

Grobovi v Mekinjah pri Kamniku. Tudi letos je občina v Mekinjah preuredila vojaške grobove, ki se nahajajo na tamkajšnjem vojaškem pokopališču. Vseh 52 grobov je bilo popravljenih, okrašenih z venci in prižgane so bile svečice. Lepo je, da se občina spomni na vojaške grobove in žrtvuje za nje izdatke, za kar moramo omeniti, da gre predvsem zahvala gg. župnika in nadučitelju.

Na vseh svetih dan je opravil g. župnik z asistenco na vojaških grobovih tudi molitve. Pevsko društvo iz Mekinj in Delavsko pevsko društvo iz Kamnika sta zapela ganljivi žalostinki »Oj Doberdobe« in »Janica«.

V imenu Podružnice udruženja vojnih invalidov iz Kamnika je tov. Balantač poklonil velik krasen venec.

Tudi v Kamniku na Žalah, kjer je 5 zapuščenih vojaških grobov, je pustila podružnica udruženja invalidov iste popraviti, jih ozaljšati s cvetjem in prižgati lučice.

Vsa čast in zahvala bodi izrečena občini Mekinje za skrb in izdatke za vojaške grobove, posebno pa gg. župniku, nadučitelju, Pevskemu društvu iz Mekinj in Delavskemu pevskemu društvu iz Kamnika. Tudi vsem drugim, ki so se spomnili vojaških grobov gre najlepša zahvala.

Naši vojni tovariši so preskrbljeni v večnosti, oni ne čutijo našega trpljenja, vendar pa njihovi grobovi zaslužijo časti in spomina.

NOVIČAR

Strašne povodnji. Vsled neprestanega deževja je voda poplavlila cele doline in naredila ogromno škodo. Najhujše je prizadeto Prekmurje. Tisoče ljudi je brez strehe. Maribor je bil odrezan od prometa. Železniške proge proti Koroški, pri Poljčanah, pri Štorah pri Ormožu, proga proti Št. Ilju je pod vodo, enako proga pri Dobovi. Plaz je zasul vlak v Poljčanah. Muska sobota je pod vodo — eno samo jezero. Prebivalstvu je uničeno vse. Ostali so na pol goli. Povodenj se širi proti jugovzhodu. Voda narašča na Hrvaškem in tudi v Šleziji. V ljubljanski okolici je situacija nevarna. Škoda vsled te povodnji je neprecenljiva. Mnogim in mnogim je uničeno vse.

Strašno povišanje državnega proračuna. Parlamentarne kroge je naravnost prestrašila vest, ki se vedno bolj vzdržuje, da bo prihodnji proračun znašal 14 milijard. Kako te izdatke kriti brez novih davkov. Prihodnje leto bo treba plačevati tudi zunanje dolgove, ki znašajo najmanj 15 milijard, in tudi dolg Avstrije, ki bo po poročilih iz Pariza znašal vsaj dve milijardi.

Pregled gostiln in izkuhov je odredilo ministrstvo za narodno zdravje, ki je postavilo v svrhu pregleda posebne komisije. Vzrok: Opaža se, da gostilne mnogokrat — posebno v južnih krajih —

ne odgovarjajo higijenskim pogojem in se ne drže higijenskih predpisov. Ta pregled je prav umesten!

Nov policijski zakon. Te dni je bil izgotovljen v notranjem ministrstvu načrt zakona o organizaciji policije. Načrt je bil predložen izvedencem, da se o njem izjavijo, nakar se z ozirom na njihovo mnenje mogoče še izpremeni.

Izenačenje državlanskega zakonika. V justičnem ministrstvu se je sestal v torek plenum privatnopravnega permanentnega zakonodajnega odbora justičnega ministrstva ter predelal več partij načrta državlanskega zakonika, ki se nanašajo na obligacijsko in na odškodninsko pravo. Ta poglavja se bodo tako izdelala, da jih bo mogoče s posebnim zakonom izenačiti in ne bo treba čakati na izenačenje vsega državlanskega zakonika. Tako se izvede v kratkem vsaj delno izenačenje državlanskega zakonika, kar bo za pravosodje zelo velikega pomena.

Slovenski aeroplan. Prvi slovenski aeroplan, ki ga gradi slovenski aeroklub v Ljubljani (g. ing. Bloudek), je napravil prvi polet pred kratkem.

Tisk tiskarne Makso Hrovatin, Ljubljana.

Odgovorni urednik: Miha Sernee.